

„ Společně poznáváme, tvoříme, hrajeme si a sportujeme. “

Školní vzdělávací program školní družiny

Identifikační údaje školy

Škola: Základní škola a Mateřská škola Deštné v O. H.

Okres Rychnov nad Kněžnou

Ředitel školy: Mgr. Hana Brychtová

Charakteristika školního vzdělávacího programu ŠD

Školní družina není pokračováním školního vyučování, ani ho nijak nenahrazuje, ale svým pojetím na školní vzdělávání navazuje, rozvíjí celkovou osobnost žáka.

Školní družina slouží především k odpočinku, k rozvoji zájmů žáků v době po vyučování a efektivnímu využití volného času. Dává také prostor pro komunikaci mezi dětmi navzájem, rodiči a vychovatelkami. Navštěvují ji žáci 1. – 5. ročníku základní školy. Její činnost vychází z pedagogiky volného času. Snaží se o vytvoření místa pro odpočinek žáků po vyučování a aktivního, sportovního využití volného času. Dále u žáků rozvíjí sebeobsluhu, praktické dovednosti a učí je řešit různé modelové situace. Žáci zde získávají v rámci svých možností podmínky pro vlastní seberealizaci a prostor pro vyjádření.

Činnost ŠD je vymezena dobou bezprostředně po školním vyučování a odchodem žáků domů nebo za jinými mimoškolními aktivitami, v provozu odpoledne od 11:30 do 16:00 hodin.

Cíl vzdělávání

- Učit žáky efektivně trávit volný čas pomocí široké nabídky činností, učit se odpočinku a účinné relaxaci v rámci zájmového vzdělávání
- Vést žáky k všestranné a otevřené komunikaci, vytvářet postoje a sociální dovednosti
- Rozvíjet týmovou spolupráci, ocenit práci a pomoc druhých
- Vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi
- Rozvíjet harmonickou, kreativní a tvořivou stránku žáka
- V případě věnovat pozornost na čtení žáků, poskytovat pomoc slabším, opakovat učivo hrou a soutěžemi, využívat didaktické hry, zábavné a pohybové hry k rozvoji fyzických i duševních vlastností
- Respektovat psychohygienické požadavky na režim dne, využívat pobyt žáků na čerstvém vzduchu, tím zvyšovat jejich fyzickou zdatnost

Délka a časový plán vzdělávání

Činnost ŠD je dána měsíčními plány, kde jsou zahrnuty vzdělávací oblasti, a obsahuje výběr možných činností, ze kterých budou vychovatelky volit dle aktuálního složení žáků oddělení. Pro jednotlivé náměty se počítá s průběžným působením vychovatelky, s činnostmi vyplývajícími z týdenní skladby zaměstnání i s příležitostnými akcemi. Je samozřejmé, že některé celky nemohou postihnout všechny tři úrovně, ale jen některou z nich. ŠVP umožňuje kreativně reagovat i na možné změny podmínek a propojovat či přesouvat témata během celé docházky žáků do zájmového vzdělávání.

Týdenní skladba zaměstnání, která obsahuje tyto činnosti:

Odpočinková – literární, relaxační dechová cvičení

Zájmová – výtvarná, pracovní, hudební, hudebně pohybová, dramatická, přírodovědná, dopravní, společensko- vědní a příprava na vyučování

Rekreační – sportovní a turistická

Příležitostné a každoročně se opakující akce ve ŠD jsou:

vánoční pečení, výroba dárků pro maminky, masopustní karneval,

Celoroční plán pro ŠD

- Tematické vycházky do přírody
- Rozvíjení kamarádkých vztahů, pomoc při práci
- Sebe obslužná činnost – oblékání, stolování, hygiena
- Zpívání známých i nových písní
- Četba knih – na pokračování při odpočinkových činnostech
- Hry k procvičování učiva – komunikační hry, hry na rozvoj fantazie a představivosti, pohybové hry

Podzim

Seznámení žáků s prostředím ve školní družině a s pravidly bezpečnosti při pobytu a činnostech v ŠD.

VYCHÁZKY- upozornění na nebezpečí otravy při sběru a konzumaci plodů a bobulí.

Orientace v okolí školy, pozorování změn v přírodě. Sběr přírodnin na PČ a VČ.

Míčové hry a soutěže na hřišti a v tělocvičně. Pozimní výzdoba školní družiny a školy.

Zima

Výroba vánočních přání, dárků a ozdob.

Hry na sněhu, bobování, lyžování.

DVD (za nepříznivého počasí)

Zimní výzdoba ŠD.

Jaro

Výroba dárků a přání – Velikonoce, Den matek

Svátek jara – zvyky, obyčeje

Příprava na velikonoční svátky

Ochrana přírody – jarní květiny, léčivé byliny

Jarní výzdoba družiny a chodeb

Dopravní výchova

Léto

Kolektivní a pohybové hry na hřišti či školní zahradě, úklid her a hraček v ŠD,

Ve školní družině jsou rozvíjeny, posilovány a budovány tyto kompetence:

1. kompetence k učení

děti mají dostatek času na dokončení započaté práce, je podporována samostatnost a tvořivost, jsou uplatňovány prvky pozitivní motivace, děti jsou vedeny k sebehodnocení a realizaci vlastních nápadů

2. kompetence k řešení problémů

jsou vytvářeny podmínky pro rozeznávání správných a chybných řešení, děti jsou vedeny k samostatnosti, podporována je kolektivní práce, společně jsou řešeny problémové situace a konflikty mezi dětmi, děti jsou vedeny k překonávání obtíží při dokončování činnosti

3. kompetence komunikativní

děti jsou vedeny k vhodné komunikaci s vrstevníky a dospělými, jsou vytvářeny situace pro vyjadřování vlastního názoru dětí a děti jsou zapojovány do diskuze, dbáno je na vhodné formulování myšlenek

4. kompetence sociální a interpersonální

děti jsou podněcovány k vzájemné spolupráci, učeny rozpoznávat vhodné a nevhodné chování, vedeny k dodržování dohodnutých pravidel, je vytvářena příjemná atmosféra ve skupině

5. kompetence občanské

děti jsou vedeny k zodpovědnosti, učeny uvědomovat si svá práva a povinnosti, jsou vedeny k ochraně svého zdraví a zdraví druhých

6. kompetence k trávení volného času

děti se učí smysluplně trávit volný čas a orientovat se v možnostech jeho využití, učí se vybírat zájmové činnosti podle dispozic, zájmy dětí jsou rozvíjeny v organizovaných i individuálních činnostech

Obsah vzdělávání

1. Jazyk a jazyková komunikace:

- sledování správné výslovnosti, tempa řeči a pravidelného dýchání,
- hry na ovládnání dechu, soutěžení v jazykolamech, předčítání si navzájem,
- vyprávění příběhů a zážitků,
- půjčování knih v knihovně a následné povídání o nich,
- učení básniček a říkadel pro různé příležitosti,
- hraní slovních her – slovní fotbal, abeceda,

2. Člověk a jeho svět:

- poznávání okolí školy,
- pohyb po komunikacích,
- vyprávění o místě kde žáci žijí,
- orientace v mapách, topografické značky

3. Lidé kolem nás:

- znalost rodinných vztahů,
- tolerance odlišnosti jiných lidí,
- tolerance etnických menšin,
- vzájemná spolupráce při hrách,

4. Lidé a čas:

- znalost hodin, režimu dne,
- orientace v kalendáři – dny, měsíce,
- znalost života v minulosti,
- prohlížení encyklopedií,

5. Rozmanitosti přírody:

- znalost ročních období,
- procházky v přírodě,
- zpracovávání přírodnin,
- poznávání běžně žijících divokých a domácích zvířátek,
- znalost základů ekologie, třídění odpadů, využívání použitých materiálů,

6. Umění a kultura:

- zpívání písní,
- rozvíjení estetického citění, motoriky, barevného citění,
- malování a kreslení podle zadání, předlohy nebo fantazie,
- vyrábění drobných dárků a přáníček,

7. Člověk a zdraví:

- poznávání sebe samotného,
- znalost základních hygienických návyků,
- hraní pohybových her v místnosti, tělocvičně a terénu,
- využívání sportovního hřiště nebo tělocvičny pro míčové hry,
- hraní her na obratnost, sílu, vytrvalost,

8. Člověk a svět práce:

- vymýšlení a tvoření drobných dárků pro sebe, kamarády, rodinu,
- stavění objektů ze stavebnic podle návodu či fantazie,
- znalost různých profesí a jejich náplně práce,
- povídání o práci rodičů,
- uklízení pracovních míst a dodržování bezpečnosti při práci.

Očekávané výstupy

- Žák se naučí plnohodnotně využívat svůj volný čas
- Dokáže lépe vnímat sebe a okolní skutečnosti
- Organizuje a řídí vlastní práci a učivo, dokáže si vyhledat informace, aktivně přistupuje k učivu
- Účastní se diskuzí, vyjadřuje svůj názor a je schopen naslouchat názory ostatních a přijímat je
- Dokáže se rozhodovat, vybírat z nabízených činností
- Má vztah ke zdravému životnímu stylu

Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími

potřebami a žáků nadaných

Na podmínkách pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami budeme spolupracovat adekvátně s přihlédnutím k jejich handicapu s rodiči a se školou.

Při výběru činností ve ŠD, při motivování a hodnocení žáků bude brán ohled na integraci těch, kteří mají speciální vzdělávací potřeby. V případě nutnosti budeme spolupracovat s odbornými pracovišti.

Pokud je ve školní družině žák s mimořádným talentem, potom mu bude nabídnuta možnost využívání školní knihovny a přístup na internet. Při přípravě programu pro takového žáka spolupracuje vychovatelka školní družiny s učiteli základní školy, aby byly žákovi nabídnuty takové metody a formy práce, které by ho vhodně motivovaly a uspokojily.

Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví

ŠD zajišťuje bezpečnost fyzickou, sociální a emoční a dále vhodnou strukturu režimu žáků s dostatkem relaxace, aktivního pohybu, vhodný stravovací a pitný režim. Vytváří zázemí pro rozvoj žáků a bezpečné prostředí. Snaží se, aby se zde cítili všichni dobře. Podporuje dobré vztahy mezi žáky, rodiči a širokou veřejností. Bezpečnost ve všech prostorách užívaných ŠD je zajištěna řády, se kterými jsou děti seznámeny.

- vnitřním řádem ŠD
- školním řádem
- řády odborných učeben (počítače, tělocvična, kuchyňka)

V dalších prostorách se žáci řídí pokyny vychovatelek a ostatních pedagogických pracovníků.

Krizový plán při nevyzvednutí dítěte

- vyčkat 30 minut
- telefonicky kontaktovat zákonného zástupce
- volat 158 Policie ČR
- dle pokynů Policie ČR volat sociální pracovníci
- informovat vedoucí zařízení a vedení školy o události
- být v kontaktu se sociální pracovníci

Krizový plán při úrazu

Drobná poranění - ošetřuje vychovatelka přímo na místě, nebo po příchodu do ŠD

- ošetření zapíše do zdravotního deníku a knihy úrazů
- při předání dítěte oznámí ošetření rodičům

Větší úrazy

- vychovatelka poskytne bezprostředně první pomoc v rámci možností
- v případě velkého úrazu volá Horskou záchrannou službu
- zajistí dohled nad ostatními dětmi, přivoláním druhého pedagogického pracovníka
- doprovází dítě do nemocnice a setrvává do příjezdu rodičů
- vyrozumí rodiče
- vyrozumí vedení školy
- vychovatelka, která za dítě zodpovídala, zapíše událost do zdravotního deníku a do knihy úrazů, která je uložena na vedení školy

Při úrazu, nebo náhlé nevolnosti vychovatelky - první pomoc poskytuje vždy kolegyně, která je nejbližší, zavolá Horskou záchrannou službu, informuje vedení školy, které zajistí dohled nad dětmi.

Podmínky přijetí

ŠD je určena pro žáky 1. – 5. tříd. O přijetí žáka do ŠD rozhoduje ředitelka školy tzn., že může udělit výjimku i žákovi z 2. stupně ZŠ s ohledem na jeho potřeby a zájmy. Žáka přihlašují rodiče na základě přihlášky dítěte do ŠD. ŠD se naplňuje do počtu maximálně 30 dětí v oddělení.

Platný zápisní lístek do ŠD musí být podepsaný jedním ze zákonných zástupců, musí obsahovat časový rozpis pobytu žáka v zařízení, min. jeden telefonní kontakt na zákonného zástupce, osobu, která bude žáka vyzvedávat, či bude žák odcházet sám.

Zájmové vzdělávání probíhá za úplaty, kterou ředitelka školy stanovuje vždy na daný školní rok. Zájmové vzdělávání ŠD zajišťuje vychovatelka, která má odpovídající vzdělání a dále se vzdělává v akreditovaných kurzech i samostudiem.

V průběhu zájmového vzdělávání se žáci řídí pokyny výchovného pracovníka a dodržují školní řád a vnitřní řád školní družiny. Žák se přihlašuje vždy na celý rok.

Materiální podmínky

Místnosti školní družiny, ve kterých se nachází oddělení, jsou částečně pokryty koberci, které slouží k relaxaci a hrám. ŠD je vybavena odpovídajícím nábytkem, interaktivní obrazovkou, pomůckami, stolními hrami, stavebnicemi, časopisy, knihami. Využívá všech prostor školy (tělocvična, knihovna, kuchyňka, počítačová učebna). Pro pobyt venku využívá ŠD školní zahradu, obecní hřiště.

Vychovatelka průběžně pečuje o materiální vybavení, zajišťuje doplnění a zlepšování materiálních podmínek, zejména výtvarné, sportovní, a rekreační činnosti.

Závěr

Snažíme se společně s žáky vytvářet hranice správného chování. Snažíme se je oceňovat, dáme prostor pro jejich názor a řešení ve věcech, které se jich týkají.

Nezbytnou podmínkou úspěšné výchovy je respektování osobnosti žáka a individuální přístup. Přejeme si, aby z žáků vyrostli slušní, úspěšní a tvořiví lidé, kteří budou schopni zvládat běžné i náročné situace, se smyslem pro zodpovědnost.

Pro rozvoj řady kompetencí je zapotřebí pravidelný a dlouhodobý styk s vrstevníky a dalšími lidmi. Pro život se potřebujeme naučit domluvit, vycházet a spolupracovat s nejrůznějšími lidmi – nejen s blízkými a přáteli, ale i s lidmi, kteří se od nás odlišují co do schopností, chování, zvyků, temperamentu, zájmů. Ideálním prostředím, kde se to žáci mohou učit, je přirozená skupina vrstevníků v ŠD.

Školní družina je nedílnou součástí i školy, která pomáhá zajišťovat mimoškolní zájmové vzdělání.

Tento školní vzdělávací program upřesňuje a specifikuje hlavní zásady, kterými se ŠD řídí.

V průběhu vzdělávacího procesu může být upravován a doplňován tak, aby co nejlépe vyhovoval skutečným potřebám zařízení.

Aktuální znění ŠVP je platné od 1. 9. 2022

Schváleno školskou radou dne: